

Poesia
Pere Ballart

'The way we were'

Elogi de l'aranya

T'havia vist tan sols
en cambres polsoses,
en racons resclosits,
en sostres que no abastava.

No t'emparellava amb l'esplendor del verd,
amb la glòria de la mort temporal de l'any,
amb l'exuberància de la nit més llarga,
amb el giravolt depressiu de maig.

No sabia que m'estalviaves fiblades,
(com un amor que no acaba de ser),
ni sabia que eres, natural, l'artista
tan gran que ni tan sols se'n vanta.

Ara, molts dies, miro el progrés de la teva obra,
la correcció de les teves línies,
la teva capacitat de menjar-ne d'altres,
la teva fragilitat als meus dits o als d'altri.

Ets i, per a mi, no eres,
com tanta gent, com tantes coses,
com el passat emmagatzemat
i el futur que, poc o molt, s'atansa.

RASHID MAHMOOD / AFP

Animals i plantes

Marta Pessarrodona
Metèora
Barcelona, 2010
Preu: 13 euros
Pàgines: 56

'Elogi de l'aranya' és un dels poemes d'"Animals i plantes", el nou poemari de Marta Pessarrodona

Només l'escreix de vehe-
mència que l'escriptor
hi va posar -afirmava
Ferrater- és el que va
privar molts poemes de Maragall
de veure's convertits en col·labora-
cions per al *Diari de Barcelona*. Bé
podríem manllevar l'observació crí-
tica del poeta reusenc i aplicar-la
avui, variant-ne una mica el sentit
de l'anàlisi, a algú que tant va esti-
mar-lo i admirar-lo. Perquè dels po-
emes de Marta Pessarrodona
també es podria dir, *mutatis mutan-
dis*, que només un suplement
d'emoció, una dicció més rotunda i
la discontinuïtat sobre la pàgina els
distingeixen d'aquelles coses que
l'autora mateixa ens podria dir des
d'una columna d'opinió o confes-
sar-nos, ja en la calidesa còmplice
de la seva conversa, al final d'alguna
sobretaula. Pocs altres casos tro-
baríem en què la distància real
entre el subjecte poètic i el real
sigui menor que la d'aquesta poe-
sia feta de passions i d'efusions, tes-
timonis i records, amistats i home-
natges. Una dècada llarga després
de *L'amor a Barcelona* (1998), que
fins avui era (antologies a banda) el
seu darrer lliurament poètic, arriba
Animals i plantes, amb el qual l'edi-
torial Metèora pot celebrar ben or-
gullosa el seu desè aniversari.

L'obra comença amb els *Animals*
anunciats des del títol, un bestiari en
què ben aviat descobrim que entre
una i altra devoció no sempre zoolò-
gica, com la de Dorothy Parker o el
Vallès de Pere Quart, l'agulla satírica
que de tant en tant recupera l'autora
fibla aquest cop els pedants, les pa-
tums culturals i els polítics no precisa-
ment incorruptibles, uns animals a la
fi no gaire més amunt, en l'escala dels
éssers, que el mosquit o la industria-
sa aranya. O la vistosa rata que coneixem
com a esquirolo, objecte aquí
d'una excel·lent reflexió -*Esquirolo en
un arbre pelat (d'hivern)*-, al·legòrica
com correspon a un bon apòleg, on la
poeta ha disposat tota l'anècdota per
fer-nos avinent un ardu aprenentat-
ge: "Costa anys, molts anys, massa, /
saber que també l'amor, encara més,
/ alguna passió, pot rosegat l'ànima".

Genius loci és la divisa escollida per
a la secció central, que acull en efec-

**"Que cap minut
d'aquestes
vides nostres
no passi sense
algun plaer"**

te aquelles composicions més explí-
citament lligades a una circumstàn-
cia concreta, tant per l'espai de què
provenen (el Guinardó, la biblioteca
infantil de la poeta o Londres) com
per les persones que la situació o bé
implica o evoca, amb la malenconia
que amara aquesta part del llibre, la
més emotiva i aferrada al record. Allò
que del grup pot sorprendre, tanmateix,
és *Poesia catalana (personal i
contemporània)*, un cànon líric dels
darrers cent cinquanta anys, en què
la poeta, a la manera d'un conte à
clef, sense mencionar-ne cap pel
nom, llista els poetes majors de la
modernitat, des del "prevere de la
Plana" fins la "figura meteòrica" que
"diu que el món és ple de dones".

Per fi, les *Plantes* que integren la
tercera part són el pretext perquè
l'estil de l'autora brindi alguns exem-
ples purs de la seva manera més ca-
racterística: una anècdota puntual
que dispara el record, un tu que ja no
hi és i aquesta consciència que avan-
ça fent passes petites -unes estrofes
curtes, com glops de cafè o te, de
whisky o gin- fins a tancar la confi-
dència. No he titulat l'article com ho
he fet només com a tribut a la Strei-
sand, una veu que l'autora em cons-
ta que aprecia, sinó per explicar què
busquen els poemes d'aquesta do-
nassa del vers: preservar un record

feliç, un rar moment de proximitat
humana. Com diu molt remarcable-
ment *L'esplendor del prunus*, "ha
canviat tot i, en algun lloc, dins, / ben
dins meu, tot és tal i com era".

Una elegia alexandrina

Un sol poema, *Quan tot de sobte*,
funciona a manera de sentit epíleg
del llibre. Autèntica elegia alexandri-
na, la peça, escrita en aquesta ciutat
egípcia, és presidida per un epígraf
de l'*Antoni i Cleopatra* shakespeariana,
i, en esperit, pel memorable *El déu
abandona Antoni* de Kavafis. I plany
tot de contrastos: la glòria literària
del poeta neogrec i la seva grisa
existència, l'esplendor de l'antiga
metròpoli i l'oblit del passat, i, en
l'ordre més personal, la perennitat
de les ficcions llibresques oposada
al punyent "record de les absències".
La poeta diu adéu amb la certa-
sa que perd una Alexandria però
que en conserva (i ens conserva a
tots) una altra, feta d'experiència i de
versos, de vida escrita. Pot ser que a
l'èxit d'aquesta empresa hi hagi con-
tribuit un fet indubtable: que Marta
Pessarrodona, fidel als dictats d'An-
toni (però no el kavafià, sinó el del
"bard de Stratford") ha cregut sem-
pre, sàviament, que cal fer "que cap
minut d'aquestes vides nostres no
passi sense algun plaer".*